

СВІТОВЕ РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО

(обов'язкова)

Ступінь вищої освіти – Другий (магістерський) рівень

Освітньо-наукова програма: «Охорона, відтворення та раціональне використання гідробіоресурсів»

Спеціальність: Н5 «Водні біоресурси та аквакультура»

Курс навчання: 2 семестр, 1 рік навчання

Кількість кредитів: 6 кредити ЄКТС

Мова викладання: українська

Дні, час, місце: вул. Львівська, буд. 15, НЛК №2, за розкладом

Консультації: вул. Львівська, буд. 15, НЛК №2, к. 707,
щотижнево за розкладом

СИЛАБУС

Викладач:	Кандидат біологічних наук, доцент кафедри водних біоресурсів та аквакультури <i>Бургаз Марина Іванівна</i>
Кафедра:	кафедра водних біоресурсів та аквакультури
Контактна інформація:	marynaburhaz@gmail.com

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися через вказаний e-mail та очні зустрічі на консультаціях.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою дисципліни є: формування у здобувачів освіти системного розуміння структури, тенденцій та закономірностей функціонування світового рибного господарства, а також здатності здійснювати аналітичну оцінку стану та перспектив розвитку рибного сектору в контексті глобальних екологічних, економічних і технологічних викликів.

Завданням дисципліни є: ознайомлення з просторово-часовими закономірностями розподілу водних біоресурсів Світового океану; вивчення сучасних тенденцій розвитку світового рибальства та аквакультури; аналіз економічної ефективності та екологічної стійкості світового рибного господарства; опанування принципів міжнародного управління морськими біоресурсами; формування вмінь працювати з міжнародними статистичними базами (FAO, OECD, Eurostat тощо); розвиток аналітичних навичок щодо оцінки ресурсного потенціалу та зовнішньоторговельних потоків рибної продукції.

Переквізити: «Гідробіологія», «Аквакультура природних водойм», «Економічна діяльність підприємств рибництва».

Постреквізити : «Охорона гідробіоресурсів», «Сучасні технології штучного розведення гідробіонтів», «Управління рибними ресурсами та аквакультурними системами».

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен *знати*:

- структуру та основні етапи розвитку світового рибного господарства;
- природно-географічні особливості Світового океану та регіонів промислового рибальства;
- сучасний стан і тенденції розвитку рибальства та аквакультури провідних країн світу;
- принципи біогеографічного та промислового районування океану;
- методи оцінювання запасів і біопродуктивності водних біоресурсів;
- міжнародно-правові основи регулювання використання морських ресурсів (Конвенція ООН з морського права, Кодекс FAO, регіональні риболовні організації);
- особливості функціонування світового ринку риби та морепродуктів.

вміти:

- здійснювати аналіз просторової структури світового рибного господарства;
- використовувати міжнародні бази даних (FAO FishStat, Eurostat, OECD) для статистичного аналізу;
- оцінювати стан та ефективність функціонування рибного сектору у світовому та національному вимірах;
- інтерпретувати показники біопродуктивності, вилову та експорту-імпорту рибопродукції;
- застосовувати знання про світові тенденції у рибальстві для розроблення стратегій сталого розвитку галузі в Україні;
- аргументовано обґрунтовувати пропозиції щодо міжнародного співробітництва у сфері охорони та використання біоресурсів Світового океану.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс буде викладений у формі: лекцій (30 год./10 год.) та практичних занять (30 год./8 год.), організації самостійної роботи здобувачів (120 год./162 год.).

Зміст навчальної дисципліни

Тема	Зміст	Форми робіт
Змістовий модуль 1. Світовий океан, його ресурси та основи аквакультури		
Тема 1. Загальна характеристика Світового океану	Особливості морських угруповань. Риба і морепродукти як предмети господарського інтересу людини. Сучасний стан і тенденції розвитку світового рибальства. Аквакультура. Стан і тенденції розвитку аквакультури. Основні методи і біологічні основи аквакультури. Вимоги, що пред'являються до культивованих об'єктів. Економічні аспекти аквакультури.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;
Тема 2. Сировинна база рибальства. Загальна	Рибні ресурси Світового океану. Видова структура вилову в Світовому океані. Основні рибопродуктивні регіони Світового океану.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;

характеристика запасів водних біологічних ресурсів	Промисел провідних країн світу у розвитку рибного господарства. Виробництво продукції аквакультури за видами гідробіонтів та регіонами і країнами Світу.	
ПР 1 Основні промислові риби світового океану	Дослідити основні промислові види риб Світового океану.	Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт
Тема 3. Бігеографічне районування Світового океану	Районування Світового океану Рациональне рибальство - це світова проблема. Стан ресурсів Світового океану. Погіршення сировинної бази Світового океану. Необхідність у розвитку аквакультури. Проблеми світового рибальства. Проблеми українського рибальства. Шляхи рішення проблем у рибальстві. Структура світового промислового рибальства. Стан, структура і тенденції розвитку риболовецького флоту в Україні і в світі.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;
ПР 2 Рибопромислове районування світового океану	Дослідити риболовні промислові райони Світового океану та регіональне розбивання основних промислових районів ФАТ	Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт
Тема 4. Загальна характеристика ресурсо забезпечуючих водних об'єктів	Рибальство країн, що розвиваються. Рибопромисловий флот. Суперечки між прибережними країнами. Експлуатація біоресурсів в умовах конкуренції. Індустріалізація морського промислу. Світовий вилов. Проблеми і перспективи розвитку світового рибальства.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;
ПР 3 Основні міжнародні риболовні організації	Дослідити та надати характеристику основним міжнародним риболовним організаціям.	Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт
Змістовий модуль 2. Географія, економіка та сучасний стан світового й українського рибальства		
Тема 5. Географія Світового риболовства	Методи поліпшення сировинної бази рибного господарства. Об'єми вирощування різних гідробіонтів провідними країнами. Основні об'єкти аквакультури та їх об'єм вирощування. Культивування молюсків, ракоподібних, іглошкірих, водоростей. Продукція аквакультури за видовим складом. Перспективні об'єкти розведення. Використання традиційних і сучасних технологій культивування гідробіонтів. Використання технологій і методи розведення. Перспективи розвитку вітчизняної та світової аквакультури.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;
Тема 6. Сучасний стан рибного господарства України	Погіршення сировинної бази Світового океану. Необхідність у розвитку аквакультури. Проблеми світового рибальства. Проблеми українського рибальства. Шляхи рішення проблем у рибальстві. Структура світового промислового рибальства. Стан, структура і	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;

ПР 4 Вивчення міжнародно-правового режиму морських просторів; міжнародного співробітництва України по охороні і стійкому використанню біоресурсів гідросфери	тенденції розвитку риболовецького флоту в Україні і в світі. Дослідити міжнародно-правовий режим морських просторів; міжнародне співробітництво України по охороні і стійкому використанню біоресурсів гідросфери	Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт
Тема 7. Розподіл світового вилову країнами і континентами ПР 5 Вивчення динаміки експорту-імпорту риботорарів провідних рибальських країн світу	Об'єм вирощування різних гідробіонтів провідними країнами. Зовнішня торгівля рибопродукцією країн, що розвиваються. Європейський ринок. Американський ринок. Японський ринок. Створення рибальських організацій. Рівень державної підтримки рибництва і рибальства у провідних країнах світу та країнах, що розвиваються. Розвиток програм підтримки традиційного прибережного лову. Проектування та використання багатоцільових промислових суден. Застосування нових технології промислу риби. Провести дослідження динаміки експорту та імпорту продуктів рибальства різних країн, визначити країни, які є лідерами світового рибальства.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу; Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт
Тема 8. Географічне розміщення світового улову риби і нерибних об'єктів у Світовому океані Тема 9. Сировинні ресурси Азовського і Чорного морів Тема 10. Океанологічна, гідробіологічна і промислова характеристика основних промислових районів Світового океану	Промисел провідних країн світу у розвитку рибного господарства. Виробництво продукції аквакультури за видами гідробіонтів та регіонами і країнами Світу. Провідні країни за об'ємом розвитку аквакультури. Об'єми вирощування різних гідробіонтів провідними країнами. Основні об'єкти аквакультури та їх об'єм вирощування. Морський і океанічний промисел. Концептуальні проблеми галузі. Система управління світовим рибальством. Створення міжнародних правових організацій. Методи охорони гідробіоресурсів у різних світу. Продуктивність праці і витрати у промисловому рибництві. Стан, структура і тенденції розвитку риболовецького флоту в Україні і в світі. Сегментація світового ринку продукції аквакультури. Видовий склад продукції та рівень споживання рибних продуктів у різних країнах світу.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу; Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;

ПР 6	Імпорт та експорт риби та морепродуктів України	Ознайомлення з динамікою експорту та імпорту продуктів рибальства України.	Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт
------	---	--	--

Література **Основна**

1. Шекк П.В., Бургаз М.І., Соборова О.М., Куделіна О.Ю. Світове рибне господарство: навчальний посібник (англійською мовою). Одеса: Одеський державний екологічний університет, 2023. 141 с.
2. Губанова Н. Л., Новіцький Р. О. Світове рибне господарство: конспект лекцій. Дніпро: ДДАЕУ, 2023. 120 с
3. Шумова В. М., Коваленко В. О. Аквакультура природних водойм: навчальний посібник. Київ: ЦП КОМПРИНТ, 2017. 370 с.
4. Шекк П.В., Бургаз М.І. Навчальний посібник (міждисциплінарний) «Аквакультура прісноводних і морських риб, молюсків і безхребетних (відтворення та вирощування, світовий досвід) Частина І», ОДЕКУ, Одеса, 2022, 147 стр.
5. Шекк П.В., Бургаз М.І. Навчальний посібник (міждисциплінарний) «Аквакультура прісноводних і морських риб, молюсків і безхребетних (відтворення та вирощування, світовий досвід) Частина ІІ», ОДЕКУ, Одеса, 2023, 150 стр.
6. Шекк П.В., Бургаз М.І. Світове рибне господарство. Конспект лекцій. Одеса, 2016. 210 с.

Додаткова

1. Шекк П.В., Бургаз М.І. Світове рибне господарство. Методичні вказівки для практичних робіт по вивченню дисципліни для магістрів 1-го курсу денної форми навчання. Одеса, 2022. 60 с.
2. Шекк П.В., Бургаз М.І. Світове рибне господарство. Методичні вказівки для самостійної роботи по вивченню дисципліни для магістрів 1-го курсу денної форми навчання. Одеса, 2016. 20 с.

15 Електронні інформаційні ресурси

1. Репозитарій ОНУ імені І.І.Мечникова <https://dspace.onu.edu.ua/home>
2. Репозитарій факультету ФГМіЕ <http://eprints.library.odetu.edu.ua>
3. Бібліотека ОНУ імені І.І.Мечникова <http://lib.onu.edu.ua/>
4. Сайт кафедри водних біоресурсів та аквакультури <https://vodni-bioresursy-kafedra.org/>
5. ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З РОЗВИТКУ МЕЛІОРАЦІЇ, РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРОДОВОЛЬЧИХ ПРОГРАМ https://darg.gov.ua/_dijaljnistj_0_214_menu_0_1.html
6. ФАО 2025 <https://www.fao.org/>

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – іспит.

Проведення контролю результатів навчання здобувачів відбувається відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова (2022 р.)

https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Порядок та умови навчання регламентуються до Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова (2024 р.) https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizacii_u_osvit_procesu_2024.pdf)

Політика щодо дедлайнів та перескладання: слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова (2024 р.) https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizacii_u_osvit_procesu_2024.pdf)

Політика академічної доброчесності: регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (polozhennya-antiplagiat-2021.pdf (onu.edu.ua))

Використання комп'ютерів/ телефонів на занятті: під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим. Електронні пристрої використовуються лише за умов наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.

Комунікація: Всі робочі оголошення або надсилаються через старосту академгрупи на електронну пошту, або через чат академгрупи у Viber. Студенти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.